มนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Journal of Human and Society, Sisaket Rajabhat University

การศึกษาป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

A Study of Thai-Chinese Shop Signs in Si Sa Ket Town Municipality

อรุโณทัย บุญชม[1*]/ จินต์จุฑา จินดานิรดุล[2]

Arunothai Boonchom / Jinjuta Jindaniradul

[1, 2]สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Chinese Language Teaching Program, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding Author

ได้รับบทความ: 16 มิถุนายน 2566
ปรับปรุงแก้ไข: 16 ตุลาคม 2566
ตอบรับตีพิมพ์: 29 พฤศจิกายน 2566

บทคัดย่อ

การศึกษาป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีนและศึกษาวัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน เขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการสำรวจและการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายคือ ร้านค้าที่มีป้ายชื่อร้านภาษาจีนตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสำรวจและสัมภาษณ์เกี่ยวกับป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ 2) เครื่องมือรวบรวม บันทึกและสรุปข้อมูลในการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า ในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดศรีสะเกษมีป้ายชื่อร้านภาษาจีน มีจำนวน 63 แห่ง มีการใช้ป้ายชื่อร้านภาษาจีนที่มีมาแต่บรรพบุรุษ ป้ายส่วนใหญ่มีคำอ่านของอักษรจีนที่เขียนออกมาในรูปแบบของภาษาไทยวางคู่กับอักษรจีน นิยมวางอักษรไทยไว้ด้านซ้ายและอักษรจีนไว้ด้านขวาตามแนวนอน การอ่านอักษรจีนจะอ่านจากอักษรด้านขวา-ซ้าย สำเนียงภาษา

ที่ใช้มากที่สุดในการอ่านป้ายชื่อร้านภาษาจีน คือ จีนแต้จิ๋ว ชื่อภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นชื่อหรือแซ่ (นามสกุล) ของบรรพบุรุษ โดยแซ่ (นามสกุล) เดิมของร้านค้าที่พบได้มากกว่าแซ่อื่น คือ แซ่ตั้ง แซ่เตีย และแซ่โค้ว ประเภทของธุรกิจร้านค้าส่วนมาก คือ ร้านค้าประเภทขายของชำ ขายของเบ็ดเตล็ด วัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้า พบว่า ความหมายโดยรวมของทั้งชื่อป้ายร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกัน คือ ความเจริญรุ่งเรือง เฮง รวย ความอุดมสมบูรณ์ ความดี โชคดี โดยมีสีของแผ่นป้ายร้านค้าที่ป้ายเป็นสีแดง ตัวอักษรสีทอง เพื่อหนุนนำเพิ่มความเป็นสิริมงคลในอีกด้านหนึ่งตามความเชื่อของชาวจีนที่ว่า “สีแดง” เปรียบเสมือนจิตวิญญาณของชาวจีนและอยู่ร่วมกับวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ของชาวจีนมาเป็นเวลาช้านาน ส่วน “สีทอง” นั้น ชาวจีนนิยมใช้เนื่องจากมีความเชื่อว่าเป็นสีที่แสดงถึง ความมงคล มั่งคั่ง ร่ำรวยและเสริมบารมี

คำสำคัญ : ภาษาจีน, ชื่อร้านค้าภาษาจีน

Abstract

The study of Thai with Chinese ethnicity shop signs in the Si Sa Ket Town Municipality had the objectives to study the Chinese language naming of the shops of Thai with Chinese ethnicity and study the culture, beliefs, and values of the shop signs of Thai with Chinese ethnicity in the Si Sa Ket City Municipality. This research uses survey and interview methods. The target group was the shops that had the Chinese language signs in the Si Sa Ket Town Municipality. Research tools were: Survey forms and questionnaires about the Chinese language shop signs in the Si Sa Ket Town Municipality and 2) tools of collecting, recording and summarizing the researched data. The result of study found out that in the Si Sa Ket

Town municipality, there are 63 Chinese language shop signs. Most of the shop signs feature Chinese language characters alongside Thai language characters, with the Chinese characters usually placed on the right and the Thai language characters on the left in a horizontal layout. The reading of the Chinese characters is from right to left. The most commonly used Chinese dialect for reading the shop signs is Teochew. The majority of Chinese names are surnames (last names) of ancestors. The most frequently encountered surnames are Tang, Tia and Kua. The predominant types of businesses are general merchandise stores and miscellaneous goods shops. The culture, beliefs, and values found out that both of the shop signs names have the similar meaning which are prosperity, wealth, abundance, goodness, and good luck. The shop signs are often in red color with gold letter to enhance their auspiciousness, in the line with the Chinese belief that “red” symbolizes the spirit of the Chinese people and has been part of Chinese culture and traditions for a long time. The use of “gold” is favored as it represents prosperity, wealth, and abundance.

Keywords: Chinese, Shop Sign in Chinese

บทนำ

จากการศึกษาประวัติการอพยพย้ายถิ่นของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดศรีสะเกษ พบมีเอกสารที่ศึกษาและบันทึกถึงพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดศรีสะเกษที่มีประชากรอาศัยอยู่หลายชนชาติกลุ่มชนและเผ่าชน อันได้แก่ ชาวลาว ชาวเขมร ชาวส่วยหรือที่เรียกตนเองว่า กูย กุย โกยหรือกวย ชาวเยอ ชาวแขก และชาวจีน ชาวจีนที่เดินทางเข้ามาอยู่จังหวัดศรีสะเกษกลุ่มแรกนั้น ประมาณ พ.ศ. 2460 เป็นชาวจีน

ที่เดินทางต่อมาจากจังหวัดนครราชสีมา โดยในระยะแรก ๆ ได้อาศัยรถไฟมาลงที่จังหวัดนครราชสีมา และเดินทางต่อมายังจังหวัดศรีสะเกษด้วยเกวียน บางกลุ่มนั่งเรือมาตามลำน้ำมูลที่เมืองราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ แล้วเดินทางต่อด้วยเกวียนเข้ามาที่เมืองศรีสะเกษ ตั้งหลักแหล่งในอำเภอเมืองศรีสะเกษด้วยการประกอบธุรกิจการค้า โดยชาวจีนกลุ่มสำคัญ ได้แก่ ตระกูลสีลวานิช สุวรรณศิริ หลาวทอง วีสมหมาย เกษชุมพล จรรยาสุมธิวงศ์ มหาสุวีระชัย และเกียรติสุรนนท์ เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2471 ชาวจีนประกอบธุรกิจการค้าเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีการเปิดทางรถไฟมาถึงยังจังหวัดศรีสะเกษ ส่งผลให้การค้าขายต่าง ๆ มีความคึกคัก แต่เมื่อทางรถไฟถึงจังหวัดอุบลราชธานีแล้ว ธุรกิจเริ่มอ่อนตัวลง เนื่องจากชาวจีนในจังหวัดศรีสะเกษจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปค้าขายยังจังหวัดอุบลราชธานี (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ, 2544: 39) โดยเฉพาะผลงานของประดิษฐ ศิลาบุตร ที่ให้ข้อมูลไว้ชัดเจนว่า ชาวจีนในจังหวัดศรีสะเกษเกือบทั้งหมดเป็นจีนแต้จิ๋ว ส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้องกัน ชาวจีนกลุ่มแรกเข้ามาอยู่ในจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อปี พ.ศ. 2460 โดยเดินทางจากจังหวัดนครราชสีมาด้วยกองคาราวานเกวียน และบางกลุ่มด้วยการล่องเรือตามลำน้ำมูลมาขึ้นฝั่งที่เมืองราษีไศล แล้วเดินทางต่อด้วยเกวียนไปยังตัวเมืองศรีสะเกษ ใช้เวลาประมาณ 1 เดือน ในหน้าน้ำก็จะล่องทวนน้ำห้วยสำราญไปขึ้นฝั่งที่ท่าบ้านพันทา และท่าทางเกวียน เขตตำบลโพธิ์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ และเมื่อมีทางรถไฟ การอพยพของชาวจีนก็มีมากขึ้น อาชีพของชาวจีนคือการค้าขาย โดยเปิดร้านขายของ ดังนั้น แม้แต่คนไทยไปเปิดร้านขายของก็ถูกเรียกว่าเจ๊ก เช่น เจ๊กสี เจ๊กมา เจ๊กดี ทั้งที่บุคคลผู้นั้นเป็นคนลาว คนส่วย คนเยอหรือคนเขมร ก็ตาม แต่มีอาชีพเปิดร้านขายของในชนบทถูกเรียกว่าเจ๊กทั้งสิ้น (ประดิษฐ ศิลาบุตร, 2551) นอกจากนี้ยังมีข้อมูลสนับสนุนเกี่ยวกับการอพยพของชาวไทยเชื้อสายจีนในพื้นที่ต่างอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ข้อมูลจากงานวิจัยของพิพัฒน์ กระแจะจันทร์ (2557) โดยมีข้อมูลว่า บนเส้นพรมแดนเขาพระวิหาร พบว่ากลุ่มคนที่เป็นเจ้าของร้านค้าในอำเภอกันทรลักษ์แทบทั้งหมดเป็นชาวจีนแต้จิ๋วที่อพยพ

เข้ามาในช่วงทศวรรษ 2470 โดยเดินทางมาจากอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ตามเส้นทางรถไฟที่มาถึงจังหวัดศรีสะเกษเมื่อราว ๆ พ.ศ. 2471 การอพยพเข้ามาของชาวจีนทำให้ระบบเศรษฐกิจของจังหวัดศรีสะเกษมีลักษณะเป็นเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เพราะชาวจีนได้เข้ามาตั้งร้านค้าและรับซื้อสินค้าจากชาวบ้านไปขายยังที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะอำเภอเมืองศรีสะเกษ นครราชสีมา และไปไกลถึงกรุงเทพฯ ก็มี ดังนั้น ชาวจีนจึงเป็นกลุ่มคนสำคัญที่มีบทบาทต่อการกระตุ้นให้เกิดระบบการค้าขึ้นในอำเภอกันทรลักษ์ (พิพัฒน์ กระแจะจันทร์, 2557)

ในการค้าขายประกอบธุรกิจในรูปแบบร้านค้าของคนไทยเชื้อสายจีนนั้น ยังคงวัฒนธรรมและภาษา โดยการตั้งชื่อร้านเป็นภาษาจีน ป้ายชื่อร้านของชาวไทยเชื้อสายจีนโดยทั่วไปจะประกอบด้วยสองส่วนคือชื่อร้านที่เขียนด้วยอักษรจีนและชื่อร้านที่เขียนด้วยภาษาไทย ป้ายชื่อร้านเป็นสิ่งหนึ่งที่เจ้าของธุรกิจให้ความสำคัญมาก โดยเฉพาะชาวจีน เนื่องจากชื่อร้านเป็นสิ่งหลอมรวมปรัชญา ความคิดของชาวจีนมากมาย เช่น การสืบทอดเชื้อสายของวงศ์ตระกูลความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ ความสัมพันธ์กับเชื้อสายและเผ่าวงศ์พงศ์พันธุ์ นอกจากนี้ยังต้องสื่อความหมายเกี่ยวกับธุรกิจการดึงดูดใจ การบรรยายสินค้า การสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้ซื้อ และยังต้องคำนึงถึงความเป็นมงคล การอวยพรให้การค้าขายเจริญรุ่งเรือง ทั้งหมดนี้รวมอยู่ในแผ่นป้ายหน้าร้านด้วยตัวหนังสือจีนเพียงไม่กี่ตัวเท่านั้น (เมชฌ สอดส่องกฤษ, 2555) ร้านค้าของคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดศรีสะเกษบางร้านมีป้ายชื่อร้านเป็นอักษรจีน แต่อีกจำนวนหลายร้านที่ไม่มีป้ายชื่อร้านเป็นอักษรจีน อัญดาภา ตังตระกูล ชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดศรีสะเกษ เป็นบุตรของนายสมใจ ตังตระกูล กับนางม่วยทิพย์ ตังตระกูล เกิด พ.ศ. 2537 ที่จังหวัดศรีสะเกษ ปัจจุบันอายุ 29 ปี ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2566 ว่าครอบครัวเป็นครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนที่เป็นทายาทประกอบธุรกิจค้าขายแต่ไม่มีป้ายชื่อร้านเป็นภาษาจีน ระบุว่า ร้านเริ่มก่อตั้งในสมัยรุ่นเตี่ย (บิดา) ก่อตั้งมาประมาณ 31 ปี ป้ายร้านไม่มีชื่อภาษาจีนเนื่องจากครอบครัวไม่รู้ภาษาจีน ไม่ได้เรียนภาษาจีน เป็นลูกหลานชาวจีนโพ้นทะเลแต่ไม่มีโอกาสเรียนภาษาจีนในสมัยนั้น ร้านที่มีป้ายชื่อจีน

ส่วนใหญ่ได้เรียนภาษาจีนในโรงเรียนจีน ซึ่งการเรียนสมัยก่อนนั้นค่าเล่าเรียนค่อนข้างสูง คนมีฐานะเท่านั้นจึงสามารถเรียนได้ และในบางครั้งมีการจับกุมผู้ที่เรียนและสอนภาษาจีนอีกด้วย ในอดีตอาม่า (ย่า/ยาย) ใช้เพียงแค่ภาษาอีสานในการสื่อสาร เนื่องจากกลัวการถูกจับกุมหากสื่อสารด้วยภาษาจีน สาเหตุทางการเมืองในสมัยนั้นหากพูดภาษาจีนจะถูกเข้าใจว่าเป็นกบฏ ส่วนมากใช้ภาษาจีนพูดสื่อสารภายในครอบครัว พูดสื่อสารได้แต่เขียนไม่ได้ ดังนั้น การสืบทอดถึงรุ่นลูกหลานจึงพูดสื่อสารได้เพียงบางคำศัพท์ กระทั่งพูดภาษาจีนไม่เป็นในที่สุด (อัญดาภา ตังตระกูล, สัมภาษณ์เมื่อ 1 มีนาคม 2566)

การตั้งชื่อป้ายร้านค้าเป็นภาษาจีนของร้านค้าในจังหวัดศรีสะเกษจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า บางแห่งชื่อร้านภาษาไทยและชื่อร้านที่เป็นอักษรจีนมีการออกเสียงใกล้เคียงกันแต่อักษรจีนกับภาษาไทยมีความหมายต่างกัน เช่น โพธิ์ทอง 普通 เมื่อเห็นเช่นนี้แล้ว หากเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านภาษาจีนอยู่บ้างจะสามารถแปลความหมายของอักษรจีน 普通 ได้ว่า ธรรมดา ปกติ ทั่วไป ซึ่งหากมองไปที่ภาษาไทย โพธิ์ทอง จะเข้าใจได้ว่า โพธิ์ คือ ต้นโพธิ์ และทอง คือ ทอง, ทองคำ ซึ่งหากพิจารณาชื่อทั้งสองภาษาแล้วไม่มีความเกี่ยวข้องกันแต่อย่างใด แต่ชื่อของร้านค้าบางร้านก็สามารถเข้าใจความหมายของชื่อร้าน หรือชื่อร้านทั้งสองภาษามีความเกี่ยวข้องกัน หรือมีความหมายตรงกันอย่างชัดเจน เช่น ไพศาลฟาร์มาซี 裕生中西藥性 จะเห็นได้ว่า ฟาร์มาซี มาจากคำภาษาอังกฤษ pharmacy พบได้ทั่วไปในการแพทย์ซึ่งหมายถึง ร้านขายยา การขายยา และเมื่อสังเกตคำภาษาจีนจะมีคำที่หมายความถึง ยา อยู่เช่นเดียวกัน คือคำว่า 中西藥 อักษรจีนตัวย่อคือ 中西药 หมายถึง ยาแผนจีน-ตะวันตก จากการสอบถามเจ้าของร้านให้ข้อมูลว่า เป็นร้านขายยาแผนปัจจุบันและสมุนไพรจีน มาประมาณ 60 กว่าปี ครอบครัวเป็นจีนแต้จิ๋ว ชื่อป้ายภาษาจีนเป็นอักษรจีนตัวเต็มโดยออกเสียงจีนแต้จิ๋วว่า หยู่ แซ ตง ซี เอี่ยะ ซึ่งคำว่า หยู่ แซ เป็นชื่อของบิดา ตง ซี เอี่ยะ นั้นแปลรวม ๆ ว่า ร้านขายยา เป็นต้น การตั้งชื่อร้านค้าของชาวไทยเชื้อสายจีนนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกัน บ้างก็ตั้งชื่อโดยความหมายตรงกับคำแปลภาษาไทย บ้างก็

ตั้งชื่อบรรพบุรุษ ชื่อบิดามารดาเป็นชื่อร้านเพื่อความเป็นสิริมงคล บ้างก็ตั้งชื่อจากคำที่มีความหมายดี ความหมายมงคล เพื่อให้ธุรกิจการค้าเจริญรุ่งเรืองเหมือนกับชื่อร้าน บ้างก็เป็นชื่อดั้งเดิมที่มีมาแต่บรรพบุรุษที่ไม่สามารถทราบถึงที่มาได้ เนื่องจากภายในครอบครัวไม่มีการส่งต่อข้อมูลหรือไม่มีการสืบทอดภาษาจีนต่อเนื่องกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชาวไทยเชื้อสายจีนในเทศบาลเมืองศรีสะเกษยังคงมีวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมในภาษาจีนที่สะท้อนจากการตั้งชื่อร้านค้าภาษาจีน รวมถึงการเลือกใช้สีของป้ายชื่อร้านค้า สีของตัวอักษรจีนและภาษาไทย ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาการตั้งชื่อภาษาจีนจากป้ายชื่อร้านค้าต่าง ๆ ในจังหวัดศรีสะเกษไม่เพียงแต่จะได้เรียนรู้การตั้งชื่อป้ายร้านค้าภาษาจีน หากยังได้เรียนรู้วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมในการใช้ภาษาจีนในการตั้งชื่อร้าน อีกทั้งยังได้เรียนรู้ถึงการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย หรือภาษาไทยเป็นภาษาจีน ซึ่งนับเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้ที่สนใจในภาษาจีนอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะศึกษาป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยได้ศึกษาในสองประเด็น คือ ศึกษาการตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ และศึกษาวัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

2. เพื่อศึกษาวัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

ทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนการศึกษาเกี่ยวกับชื่อร้านค้าภาษาจีน พบเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการแปลป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีน การวิเคราะห์การตั้งชื่อภาษาจีน

ความหมายที่สะท้อนจากภาษาจีน การสะท้อนศิลปะ สังคม วัฒนธรรมจากการตั้งชื่อภาษาจีน เช่น ผลงานของ ชานนท์ เชาว์จิรพันธุ์ และนพธร ปัจจัยคุณธรรม (2562) เรื่อง การศึกษากลวิธีการแปลชื่อร้านค้าภาษาจีนเป็นภาษาไทย ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ผลงานของ สุวรรณา ตั้งทีฆะรักษ์ (2557) เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความหมายของชื่อร้านค้าที่สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับสิริมงคลของคนไทยและคนจีน ผลงานของ เมชฌ สอดส่องกฤษ (2555) เรื่อง การสำรวจและศึกษาวิเคราะห์ชื่อร้านค้าภาษาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลงานของ วราลี รุ่งบานจิต และคณะ (2562) เรื่อง การสำรวจและศึกษาการตั้งชื่อร้านค้าภาษาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลงานของ สุภัทรา โยธินศิริกุล (2561) เรื่อง การศึกษาชื่อร้านทองคำภาษาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานคร ผลงานของ นควัฒน์ สาเระ (2550) เรื่อง การตั้งชื่อร้านค้าในจังหวัดปัตตานี : ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อร้านค้ากับวิถีชีวิตในชุมชน ผลงานของ ภคินี แสงสว่าง (2545) เรื่อง การศึกษาชื่อร้านค้าธุรกิจของคนไทยเชื้อสายจีนตามแนวภาษาศาสตร์ : กรณีศึกษาเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ผลงานของ วิไล ลิ่มถาวรานันต์ (2555) เรื่อง ชื่อร้านค้าภาษาจีนในประเทศไทย : แนวนิยมในการตั้งชื่อร้านค้าและบทบาททางสังคม ผลงานของ กรวรรณ พรหมแย้ม (2565) เรื่อง การศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ด้านภาษาจีน และกลวิธีการแปลชื่อธุรกิจร้านค้าในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ผลงานของ สุภัทรา โยธินศิริกุล (2563) เรื่อง ภาษาบนป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตชุมชนเยาวราช : กรณีศึกษาชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย ผลงานของ เบญจอาภา พิเศษสกุลวงศ์ (2564) เรื่อง ความหมายที่สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับสิริมงคลบนแผ่นป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีน ในจังหวัดกาญจนบุรี สำหรับงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะชื่อป้ายร้านค้าภาษาจีนภายในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดศรีสะเกษ จากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาแหล่งข้อมูลนี้โดยเฉพาะ งานวิจัยนี้จึงจะเป็นการศึกษาการตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน และการศึกษาวัฒนธรรม

ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษอีกผลงานหนึ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจและสัมภาษณ์การแปลชื่อร้านค้าภาษาจีนในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ
3. นำเครื่องมือวิจัยดำเนินการสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายร้านค้าที่มีป้ายชื่อร้านภาษาจีนในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ
4. รวบรวมข้อมูล
5. นำข้อมูลที่ได้มาสรุปตามแบบสำรวจและสัมภาษณ์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล
6. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

ผลการวิจัย

1. การตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

ร้านค้าที่มีอักษรจีนอยู่บนป้ายชื่อร้าน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ มีจำนวน 63 แห่ง พบว่า ปัจจุบันยังคงเป็นร้านค้าจำนวน 51 แห่ง ปิดกิจการหรือปิดร้านถาวร จำนวน 12 แห่ง โดยอักษรที่ปรากฏบนแผ่นป้ายและการใช้ภาษาในการตั้งชื่อเรียงลำดับจากจำนวนมาก-น้อย ได้แก่ คำภาษาไทย-อักษรจีน, คำอ่านตัวอักษรจีน-อักษรจีน, คำอ่านตัวอักษรจีน-คำไทย-อักษรจีน และคำภาษาไทย-อักษรจีน ไม่ได้ปรากฏในป้ายหรือบริเวณเดียวกัน ตัวอย่างคำภาษาไทย-อักษรจีนที่ปรากฏบนแผ่นป้าย ดังนี้

ภาพที่ 1 ดาราศิลป์ 星影
(อักษรจีนตัวย่อ)

ภาพที่ 2 โพธิ์ทอง 通普張
(อักษรจีนตัวเต็ม)

สำเนียงภาษาจีนที่ใช้ในการออกเสียงป้ายร้านค้า โดยส่วนภาษาที่พบมากที่สุด คือ ภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาจีนกลางพบน้อย ภาษาจีนไหหลำและฮกเกี้ยนพบจำนวนน้อยที่สุด การลำดับตัวอักษรจีนหรือลำดับการเรียกชื่อร้านที่พบมากที่สุด คือ ชื่อร้านภาษาจีนที่อ่านจากขวาไปซ้าย ชื่อที่อ่านจากซ้ายไปขวาพบจำนวนน้อย และชื่อที่อ่านจากบนลงล่างพบน้อยที่สุด ตัวอย่างป้ายชื่อร้านที่อ่านภาษาจีนจากขวาไปซ้าย โดยออกเสียงสำเนียงแต้จิ๋ว ดังนี้

ภาพที่ 3 ลิ้มยู่ฮง **豐裕林** (อักษรจีนตัวเต็ม)

豐 ฮง 裕 ยู่ 林 ลิ้ม (丰 fēng 裕 yù 林 lín) อ่านจากขวา-ซ้าย

ชื่อแซ่/สกุล/ต้นตระกูลเดิมของร้านค้า ที่พบมาก คือ แซ่ตั้ง แซ่เตีย และแซ่โค้ว ส่วนแซ่อื่น ๆ ได้แก่ ก๊วย/ก่วย คู จวน จึง เจี่ย ฉั่ว ชิ้ม เตียว แต้ โต๊ะ ถัง พัว ลิ้ม ลี้ หยู หวัง ห่าน อึ้ง อือ เอี๊ยบ บางส่วนเป็นชื่อแบรนด์/ร้านค้าแฟรนไชส์/ตั้งจากความชอบ/ไม่ได้รับการส่งต่อข้อมูลจากบรรพ/ไม่พบผู้ให้ข้อมูล จึงไม่มีที่มา ไม่มีแซ่

ความหมายและที่มาของอักษรจีน พบมากที่สุด คือ มาจากชื่อ/แซ่ของเจ้าของร้าน/บรรพบุรุษผสมกับคำมงคลหรือคำที่มีความหมายดี พบจำนวนน้อยมาจากชื่อ/แซ่/คำมงคล/คำที่มีความหมายดีผสมกับลักษณะของธุรกิจ ชื่อ/แซ่เจ้าของร้าน/บรรพบุรุษ ชื่อแบรนด์สินค้า/ตั้งโดยความชอบไม่มีที่มา และลักษณะของธุรกิจ ตามลำดับ ดังตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ชื่อ/แซ่ของเจ้าของร้าน/บรรพบุรุษผสมกับคำมงคลหรือคำที่มีความหมายดี

ชื่อร้านค้า	รูปแบบชื่อภาษาจีน	ความหมายมงคลของชื่อภาษาจีน
โค้วเคียกเซ้ง 成克許 (成克许 chéng kè xǔ) อ่านจากขวา-ซ้าย	成 克 許 คำมงคล-ชื่อ-แซ่ (โค้ว)	成 ความสำเร็จ
บุญชัยพานิชย์ 財文許 (财文许 cái wén xǔ) อ่านจากขวา-ซ้าย	財 文 許 คำมงคล-ชื่อ-แซ่ (โค้ว)	財/财 ทรัพย์สิน รวย หรือมั่งมี

ตารางที่ 2 ชื่อ/แซ่/คำมงคล/คำที่มีความหมายดีผสมกับลักษณะของธุรกิจ

ชื่อร้านค้า	รูปแบบชื่อภาษาจีน	ความหมายมงคลของชื่อภาษาจีน
ห้างทองสันติสุข 行金豐恆蔡 (行金丰恒蔡 háng jīn fēng héng cài) อ่านจากขวา-ซ้าย	行金 豐恆蔡 ร้านขายทอง-ชื่อ-แซ่ (ฉั่ว)	ใช้แซ่และชื่อของบุคคลผสมกับคำบอกลักษณะของธุรกิจหรือร้านค้า ไม่มีคำมงคลอื่น

ชื่อร้านค้า	รูปแบบชื่อภาษาจีน	ความหมายมงคลของชื่อภาษาจีน
ศรีสะเกษกิจเจริญไทย 司公限有泰恒郭 (司公限有泰恒郭 sī gōng xiàn yǒu tài héng) อ่านจากขวา-ซ้าย	司公限有 泰恒 郭 บริษัทจำกัด-คำใหม่-แซ่ (ก่วย)	ใช้แซ่นำหน้า ตามด้วยคำใหม่ที่บรรพบุรุษตั้งขึ้น 恒 อิงตามความหมายในพจนานุกรม หมายถึง ยืนยาว และ 泰 หมายถึง สงบสุข และคำว่า 泰 อาจตั้งขึ้นเพื่อให้มีความใกล้ชิดกับประเทศไทย (泰国)

การตั้งชื่อร้านค้าภาษาจีน พบมากที่สุด คือ ชื่อบนป้ายที่เป็นชื่อภาษาไทยจะเป็นคำอ่านของอักษรจีน รองลงมา คือ การตั้งชื่อจีนขึ้นใหม่โดยไม่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย อักษรจีนเสียงใกล้เคียงกับภาษาไทยซึ่งคำภาษาจีนมีความหมายในตัวเองแต่ไม่เกี่ยวข้องกับความหมายในภาษาไทย การแปลเอาความหมายโดยใช้คำภาษาจีนมีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของชื่อภาษาไทย ตลอดจนอักษรจีนเสียงใกล้เคียงกับภาษาไทย ซึ่งคำภาษาจีนไม่มีความหมายในตัวเองและไม่เกี่ยวข้องกับความหมายในภาษาไทย เป็นต้น ดังตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ชื่อภาษาไทยเป็นคำอ่านของอักษรจีน

ชื่อร้านค้า	รูปแบบชื่อภาษาจีน	ความหมายมงคลของชื่อภาษาจีน
จิบฮะ 合集葉 (合集叶 hé jí yè) อ่านจากขวา-ซ้าย	合集 葉 คำมงคล-แซ่ (เอี๊ยบ)	จิบฮะ เป็นคำอ่านของอักษรจีน ชื่อภาษาจีนใช้แซ่และคำว่า 集合 รวมตัว (หมายถึง รวมสิ่งที่ดี)
เจียวกี่ 超記 (超记 chāo jì) อ่านจากซ้าย-ขวา	超 記 ชื่อ-คำมงคล	เจียวกี่ เป็นคำอ่านของอักษรจีน ชื่อภาษาจีนใช้ชื่อบุคคล และคำว่า 記 จดจำ (สื่อถึงร้านที่ให้บริการอาหารที่มีรสชาติ อร่อย โดดเด่นอย่างมีระดับประทับใจ และจดจำของผู้มาลิ้มรส)

ตารางที่ 4 อักษรจีนมีเสียงใกล้เคียงกับชื่อภาษาไทย ซึ่งอักษรจีนมีความหมายในตัวเอง แต่ไม่เกี่ยวข้องกับความหมายของชื่อภาษาไทย

ชื่อร้านค้า	ความหมายชื่อภาษาจีน	ความหมายชื่อภาษาไทย
ภัตตาคารมิตรภาพ 樓酒博打蜜	樓酒 - ร้านอาหาร 博- มหาศาล, อุดมสมบูรณ์	ภัตตาคาร - ร้านอาหารขนาดใหญ่ มิตรภาพ – ความเป็นเพื่อน

ชื่อร้านค้า	ความหมายชื่อภาษาจีน	ความหมายชื่อภาษาไทย
(楼酒博打蜜 lóu jiǔ bó dǎ mì) อ่านจากขวา-ซ้าย	打- ความหมายเกี่ยวกับร้านอาหาร ได้แก่ ผลิต, ทำ, กวน, คน, คลุก (อาหาร) 蜜- สนิทสนมหรือน้ำผึ้ง	

การตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

รายการ	จำนวน (แห่ง)
อักษรที่ปรากฏบนแผ่นป้ายและการใช้ภาษาในการตั้งชื่อ	
คำไทย-อักษรจีน	37
คำอ่านตัวอักษรจีน-อักษรจีน	24
คำอ่านตัวอักษรจีน-คำไทย-อักษรจีน	2
สำเนียงภาษาจีนที่ใช้ในการออกเสียงป้ายร้านค้า	
แต้จิ๋ว	49
จีนกลาง	5
ไหหลำ	2
ฮกเกี้ยน	2
ไม่พบข้อมูล/ร้านปิดถาวร/ไม่มีผู้อาศัย	4

รายการ	จำนวน (แห่ง)
การลำดับตัวอักษรจีน	
ซ้ายไปขวา	12
ขวาไปซ้าย	44
บนลงล่าง	2
ไม่พบผู้ให้ข้อมูล/ร้านปิดถาวร/ไม่มีผู้อาศัย	4
ชื่อแซ่/สกุล/ต้นตระกูลเดิมของร้านค้า	
ก๊วย/ก่วย	2
คู	1
โค้ว	5
จวน	1
จึง	3
เจี่ย	1
ฉั่ว	1
ซิ้ม	1
ตั้ง	8
เตีย	7
เตียว	1
แต้	1
โต๊ะ	1
ถัง	1
พัว	1
ลิ้ม	4

รายการ	จำนวน (แห่ง)
ลี้	3
หยู	2
หวัง	1
ห่าน	1
อึ้ง	2
อือ	1
เอี๊ยบ	1
เป็นชื่อแบรนด์ ไม่มีแซ่ ตั้งจากความชอบ ไม่มีที่มา	3
ไม่ได้รับการส่งต่อข้อมูลใด ๆ จากบรรพบุรุษ	5
ไม่พบข้อมูล เช่าบ้านเขาอยู่ ปิดถาวร	5
ความหมายและที่มาของอักษรจีน	
ชื่อ/แซ่ เจ้าของร้าน/บรรพบุรุษ	3
ชื่อ/แซ่ เจ้าของร้าน/บรรพบุรุษ + คำมงคล/คำที่มีความหมายดี	27
ชื่อ/แซ่/คำมงคล/คำที่มีความหมายดี + ลักษณะของธุรกิจ	13
คำมงคล	14
ลักษณะของธุรกิจ	1
ไม่พบข้อมูล	2
ชื่อแบรนด์สินค้า/ตั้งโดยความชอบ ไม่มีที่มา	3

รายการ	จำนวน (แห่ง)
กลวิธีการแปลชื่อร้านค้าภาษาจีน	
เสียงใกล้เคียงกับภาษาไทย ซึ่งคำภาษาจีนมีความหมายในตัวเอง แต่ไม่เกี่ยวข้องกับความหมายในภาษาไทย	7
เสียงใกล้เคียงกับภาษาไทย ซึ่งคำภาษาจีนไม่มีความหมายในตัวเอง และไม่เกี่ยวข้องกับความหมายในภาษาไทย	1
แปลเอาความหมาย *(คำภาษาจีนมีความหมายตรงกับชื่อภาษาไทย เช่น ถนนเสือป่า 野虎路)*	5
ชื่อภาษาไทย เป็นคำอ่านของอักษรจีน	27
ตั้งชื่อจีนขึ้นใหม่	23

2. การศึกษาวัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

ลักษณะของสีแผ่นป้ายกับอักษรจีนที่พบมากที่สุด คือ ป้ายสีแดง-อักษรสีทอง รองลงมา ได้แก่ ป้ายสีดำ-อักษรสีทอง ไม่มีแผ่นป้าย-อักษรสีทอง (การติดตัวอักษรบนพื้นผนังโดยตรง) ป้ายสีน้ำตาล-อักษรสีทอง โดยป้ายและตัวอักษรสีอื่น ๆ พบเป็นจำนวนน้อย

กลุ่มความหมายของอักษรจีนที่พบมากที่สุด เกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง ร่ำรวย เฮง ทำมาค้าขายดี อุดมสมบูรณ์ ประสบความสำเร็จ ส่วนความหมายอื่น ๆ พบเป็นจำนวนน้อย ได้แก่ มังกร ปกติ เรียบง่าย ธรรมดา ยินดี ดีใจ มีความสุข ไข่มุก ร้านค้า/ธุรกิจ ความสว่าง เป็นต้น

กลุ่มความหมายของชื่อภาษาไทยที่พบมากที่สุด เกี่ยวกับความดี เจริญรุ่งเรือง ทวีคูณ เฮง โชคและการค้าขาย รองลงมาคือ เงินทอง ทรัพย์สิน เครื่องประดับ แสงสว่าง ดวงดาว ความงดงาม ส่วนความหมายอื่น ๆ พบได้น้อย ได้แก่ ความชนะ ผู้เป็นใหญ่สูงสุด สัญลักษณ์ของความร่มเย็น การเกิด ความสุขอันเกิดจากความสงบ ดอกไม้ สีสัน เป็นต้น

ประเภทของธุรกิจ ที่มีมากที่สุด คือ ร้านค้าประเภทขายของชำ ขายของเบ็ดเตล็ด และขายวัสดุ อะไหล่ยนต์ การก่อสร้างต่าง ๆ รองลงมา ได้แก่ เกษตร/ข้าว/เกลือ อาหาร สังฆทาน เครื่องใช้ในบ้าน/ที่นอน/เสื้อผ้า/เฟอร์นิเจอร์ ทอง ยา ร้านถ่ายรูป และเปิดเป็นสำนักงาน เป็นต้น

ตัวอย่างป้ายที่ป้ายสีแดง-อักษรสีทอง ความหมายโดยรวมของป้ายร้านค้าภาษาจีนที่พบมากที่สุดเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง ร่ำรวย เฮง ทำมาค้าขายดี อุดมสมบูรณ์ ประสบความสำเร็จ ความหมายโดยรวมของป้ายร้านค้าภาษาไทยที่พบมากที่สุด เกี่ยวกับความดี เจริญรุ่งเรือง ทวีคูณ เฮง โชคและการค้าขาย ดังนี้

ตารางที่ 6 ป้ายที่มีพื้นหลังของป้ายสีแดง-อักษรสีทอง อักษรจีนมีความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง ร่ำรวย เฮง ทำมาค้าขายดี อุดมสมบูรณ์ ประสบความสำเร็จ และชื่อภาษาไทยมีความหมายเกี่ยวกับความดี เจริญรุ่งเรือง ทวีคูณ เฮง โชคและการค้าขาย

ชื่อร้านค้า	ความหมายชื่อภาษาจีน	ความหมายชื่อภาษาไทย
 กิจทวี 成吉陳 (成吉陈 chéng jí chén)	成 ความสำเร็จ 吉 สิริมงคล 陳 แซ่ตั้ง (แต้จิ๋ว)	กิจ - การงาน, กิจการ ทวี – เพิ่มขึ้น, มากขึ้น
 วิโรจน์พาณิช 隆興明	隆 เจริญรุ่งเรือง	วิโรจน์ - สว่าง, รุ่งเรือง พานิช – การค้าขาย

ชื่อร้านค้า	ความหมายชื่อภาษาจีน	ความหมายชื่อภาษาไทย
(隆兴明 lóng xìng míng)	興 สนุกสนาน เพลิดเพลิน แต่คนไทยเชื้อสายจีน (แต้จิ๋ว) ออกเสียง “เฮง” ซึ่งคล้องกับคำว่า เฮง ในภาษาไทย มีความหมาย โชคดี, ดวงดี, เคราะห์ดี 明 สว่าง	

วัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 วัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

รายการ	จำนวน (แห่ง)
สีของแผ่นป้าย-ตัวอักษร	
แดง-ทอง	27
ไม่มี-ทอง	10
ดำ-ทอง	10
น้ำตาล-ทอง	6

รายการ	จำนวน (แห่ง)
ขาว-แดง	1
ไม่มี-น้ำตาล	1
เขียว-ทอง	1
น้ำเงิน/ฟ้า-ขาว	2
น้ำเงิน/ฟ้า-ทอง	1
ไม่-เงิน	1
ครีม-แดง	1
น้ำตาล-ขาว	1
แดง-เงิน	1
ความหมายโดยรวมของป้ายร้านค้าภาษาจีน	
เจริญรุ่งเรือง รวย เฮง ทำมาค้าขายดี อุดมสมบูรณ์ สำเร็จ	41
มังกร	1
ปกติ เรียบง่าย ธรรมดา	2
ยินดี ดีใจ มีความสุข	3
ไข่มุก	1
ร้านค้า/ธุรกิจ	2
ความสว่าง	2
ชื่อ/แซ่/ไม่มีความหมาย/ไม่พบข้อมูล	10
ความหมายโดยรวมของป้ายร้านค้าภาษาไทย	
ดี เจริญรุ่งเรือง ทวีคูณ เฮง โชค ค้าขาย	12
ความชนะ	2
แสง ความสว่าง ดาว ดวงดาว	4

รายการ	จำนวน (แห่ง)
ผู้เป็นใหญ่สูงสุด กว้างใหญ่	2
ต้นโพธิ์ทอง คือ สัญลักษณ์ของความร่มเย็น	2
การเกิด	1
ความสุขอันเกิดจากความสงบ มิตรภาพ	3
ดอกไม้	1
เงิน ทอง ทรัพย์สิน เครื่องประดับ	5
ผู้มีพรอันเป็นมงคล ผู้ที่มีความงดงาม มีความประพฤติดีงาม คำสรรเสริญ	4
สีสัน	1
คำอ่านของอักษรจีน	26
ประเภทของธุรกิจ	
เกษตร/ข้าว/เกลือ	9
สังฆทาน	4
เครื่องใช้ในบ้าน/ที่นอน/เสื้อผ้า/เฟอร์นิเจอร์	4
อะไหล่ยนต์/การก่อสร้าง	11
เบ็ดเตล็ด/ทั่วไป	11
ที่อยู่อาศัย/ปิดถาวร	9
สำนักงาน	1
อาหาร	7
ถ่ายรูป	1
ยา	2
ทอง	4

สรุปผลการวิจัย

1. การตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยส่วนมากใช้คำภาษาไทยกับอักษรจีนไว้บนป้ายชื่อร้าน สำเนียงที่ใช้อ่านชื่อป้ายคือ สำเนียงจีนแต้จิ๋ว โดยอ่านอักษรจีนจากขวาไปซ้ายเป็นส่วนมาก แซ่/นามสกุลเดิมที่พบมาก คือ แซ่ตั้ง แซ่เตีย และแซ่โค้ว ซึ่งแซ่อื่น ๆ ก็พบได้เช่นเดียวกัน ชื่อป้ายภาษาจีนส่วนใหญ่มีที่มาจากบรรพบุรุษเป็นผู้ตั้งชื่อ เป็นชื่อ/แซ่ของบรรพบุรุษ รวมถึงการผสมกันระหว่างแซ่/ชื่อบุคคลกับคำมงคล อีกทั้งยังมีชื่อของธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมด้วย การตั้งชื่อร้านค้าโดยมากเสียงของอักษรจีนจะใกล้เคียงกับชื่อร้านภาษาไทย ซึ่งอักษรจีนจะมีความหมายในตัวเองโดยไม่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยแต่อย่างใด

2. วัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษนั้น ความหมายโดยรวมของชื่อป้ายร้านค้าภาษาจีนส่วนมาก คือ ความเจริญรุ่งเรือง เฮง รวย รองลงมาคือ ความอุดมสมบูรณ์ ความหมายโดยรวมของชื่อร้านค้าภาษาไทย คือ ความดี เจริญรุ่งเรือง ทวีคูณ เฮง โชคและการค้าขาย และประเภทของธุรกิจที่พบโดยมาก คือ ร้านค้าประเภทขายของชำ ขายของเบ็ดเตล็ดและขายวัสดุ อะไหล่ยนต์ การก่อสร้างต่าง ๆ สีของแผ่นป้ายร้านค้าส่วนมากเป็นสีแดง มีตัวอักษรสีทองปรากฏอยู่บนแผ่นป้าย

อภิปรายผล

การศึกษาป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ศึกษาการตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีนและวัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ประมวลความคิดเห็นตลอดจนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. การตั้งชื่อภาษาจีนของร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีน ส่วนมากใช้วิธีตั้งชื่อภาษาไทยที่เป็นคำอ่านของอักษรจีน อาจมีสาเหตุจากเป็นคำที่ง่ายต่อการจดจำ หรือเป็น

การอนุรักษ์ชื่อและการออกเสียงภาษาจีนที่มีมาแต่ดั้งเดิม จะมีคำภาษาไทยกับอักษรจีนปรากฏคู่กันบนป้ายชื่อร้าน โดยอักษรไทยจะอยู่ซ้ายและอักษรจีนจะอยู่ขวา สำเนียงที่ใช้อ่านชื่อป้ายคือสำเนียงจีนแต้จิ๋ว กล่าวได้ว่าชาวไทยเชื้อสายจีนในเทศบาลเมืองศรีสะเกษโดยส่วนมากเป็นจีนแต้จิ๋ว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของ ประดิษฐ ศิลาบุตร (2551) ที่ให้ข้อมูลว่า ชาวจีนในจังหวัดศรีสะเกษเกือบทั้งหมดเป็นจีนแต้จิ๋ว ส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้องกัน แซ่/นามสกุลเดิมที่พบมากคือ แซ่ตั้ง แซ่เตีย และแซ่โค้ว อักษรจีนจะถูกอ่านจากขวาไปซ้ายเป็นส่วนมาก ชื่อป้ายภาษาจีนส่วนใหญ่มีที่มาจากบรรพบุรุษเป็นผู้ตั้งชื่อ เป็นชื่อ/แซ่ของบรรพบุรุษ รวมถึงการผสมกันระหว่างแซ่/ชื่อบุคคลกับคำมงคล อีกทั้งยังมีชื่อของธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ เมชฌ สอดส่องกฤษ (2555) ที่กล่าวว่า ป้ายชื่อร้านเป็นสิ่งหนึ่งที่เจ้าของธุรกิจให้ความสำคัญมากโดยเฉพาะชาวจีน เนื่องจากชื่อร้านเป็นสิ่งหลอมรวมปรัชญา ความคิดของชาวจีนมากมาย เช่น การสืบทอดเชื้อสายของวงศ์ตระกูลความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ ความสัมพันธ์กับเชื้อสายและเผ่าวงศ์พงศ์พันธุ์ นอกจากนี้ยังต้องสื่อความหมายเกี่ยวกับธุรกิจการดึงดูดใจ การบรรยายสินค้า การสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้ซื้อและยังต้องคำนึงถึงความเป็นมงคล การอวยพรให้การค้าขายเจริญรุ่งเรือง ทั้งหมดนี้รวมอยู่ในแผ่นป้ายหน้าร้านด้วยตัวหนังสือจีนเพียงไม่กี่ตัวเท่านั้น และวิไล ลิ่มถาวรานันต์ (2555) ที่กล่าวว่า ชื่อร้านค้าภาษาจีนได้สะท้อนบทบาททางภาษาในกิจกรรมของมนุษย์ ชื่อร้านค้าเชิงการตลาดเพื่อสร้างความเชื่อมั่น เช่น การใช้ชื่อบุคคลในการตั้งชื่อร้านค้า หรือการใช้ชื่อบุคคลสำคัญ ชื่อร้านค้าภาษาจีนได้สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของชนชาติ แสดงถึงความผูกพัน และความรู้สึกร่วมและความผูกพันทางสังคม

2. วัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมของป้ายชื่อร้านค้า มีความหมายโดยรวมของชื่อป้ายร้านค้าภาษาจีนส่วนมาก คือ ความเจริญรุ่งเรือง ร่ำรวย เฮง ทำมาค้าขายดี อุดมสมบูรณ์ ประสบความสำเร็จ ความหมายโดยรวมของชื่อร้านค้าภาษาไทย คือ ความดี เจริญรุ่งเรือง ทวีคูณ เฮง โชคและการค้าขาย และประเภทของธุรกิจที่พบโดยมาก คือ ร้านค้าประเภทขายของชำ ขายของเบ็ดเตล็ด และขายวัสดุ อะไหล่ยนต์

การก่อสร้างต่าง ๆ สีของแผ่นป้ายร้านค้าส่วนมากเป็นสีแดง มีตัวอักษรสีทองปรากฏอยู่บนแผ่นป้าย โดยความหมายที่สื่อถึงความเจริญรุ่งเรือง ความดี ความเฮง ความรวยที่พบมากที่สุดนั้น สอดคล้องกับความรู้ที่ เบญจอาภา พิเศษกุลวงศ์ (2564) ได้นำเสนอว่า เจ้าของธุรกิจให้ความสำคัญกับการตั้งชื่อร้านค้าที่มีความเป็นสิริมงคลต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถจัดกลุ่มความหมายได้ 8 กลุ่ม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ กลุ่มความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จ กลุ่มความสุขและความสงบ กลุ่มทรัพย์สินและความมั่งคั่ง กลุ่มการเกิดและความยั่งยืนของชีวิต กลุ่มกิริยาและคุณลักษณะ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มความเป็นใหญ่ กลุ่มลำดับและจำนวน และวราลี รุ่งบานจิต และคณะ (2562) ที่ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่ปรากฏในชื่อร้านคือ ความเป็นมงคลต่อการค้าขาย ได้แก่ ความเจริญ ความสุข ความสำเร็จ โชคลาภ รุ่งเรืองเฟื่องฟู ร่ำรวย มั่งมี มั่นคง แข็งแรง ราบรื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมการทำป้ายชื่อร้านไทย-จีน (แบบเดิม) เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในวิถีประเพณีชาวไทยเชื้อสายจีนของจังหวัดศรีสะเกษต่อไป

2. ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าภาษาจีนที่พบในสถานที่ต่าง ๆ หรือการใช้ภาษาจีนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงท้องถิ่น หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ภาษาจีนได้เข้ามามีส่วนร่วมในท้องถิ่นในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรวรรณ พรหมแย้ม. (2565). การศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ด้านภาษาจีนและกลวิธีการแปลชื่อธุรกิจร้านค้าในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์สาร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 23*(1), 36.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ. (2544). *วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดศรีสะเกษ.* กรมศิลปากร.

ชานนท์ เชาว์จิรพันธุ์ และนพธร ปัจจัยคุณธรรม. (2562). การศึกษากลวิธีการแปลชื่อร้านค้าภาษาจีนเป็นภาษาไทย ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2*(2), 54-65.

นควัฒน์ สาเระ. (2550). *การตั้งชื่อร้านค้าในจังหวัดปัตตานี : ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อร้านค้ากับวิถีชีวิตในชุมชน* [วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เบญจอาภา พิเศษสกุลวงศ์. (2564). ความหมายที่สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับสิริมงคลบนแผ่นป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีน ในจังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 13*(25), 61-72.

ประดิษฐ์ ศิลาบุตร. (2551). *ชนเผ่าเยอศรีสะเกษ : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต.* มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

พิพัฒน์ กระแจะจันทร์. (2556). *ประวัติศาสตร์ผู้คน บนเส้นพรมแดนเขาพระวิหาร.* มติชน.

ภคินี แสงสว่าง. (2545). *การศึกษาชื่อร้านค้าธุรกิจของคนไทยเชื้อสายจีนตามแนวภาษาศาสตร์ : กรณีศึกษาเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหิดล.

เมชฌ สอดส่องกฤษ. (2555). การสำรวจและศึกษาวิเคราะห์ชื่อร้านค้า ภาษาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 8*(2), 61-89.

วราลี รุ่งบานจิต และคณะ. (2562). *การสำรวจและศึกษาการตั้งชื่อร้านค้าภาษาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา* [สนับสนุนทุนวิจัยโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วิไล ลิ่มถาวรานันต์. (2555). *ชื่อร้านค้าภาษาจีนในประเทศไทย : แนวนิยมในการตั้งชื่อร้านค้าและบทบาททางสังคม*[สนับสนุนทุนวิจัยโดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภัทรา โยธินศิริกุล. (2561). การศึกษาชื่อร้านทองคำภาษาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานคร. *วารสารภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม, 7*(2), 202-230.

_____. (2563). ภาษาบนป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตชุมชนเยาวราช : กรณีศึกษาชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์สาร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 21*(1), 55-68.

สุวรรณา ตั้งทีฆะรักษ์. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบความหมายของชื่อร้านค้าที่สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับ สิริมงคลของคนไทยและคนจีน. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 15*(2), 45-57.

Authors

Miss Arunothai Boonchom

Chinese Language Teaching Program, Faculty of Education

Sisaket Rajabhat University, 319 Thai Panta Rd., Pho Sub-district,

Mueang Si Sa Ket District, Si Sa Ket Province 33000

Tel: 09-9369-8892, 09-9795-4165 Email: Aru_bc@hotmail.co.th

Miss Jinjuta Jindaniradul

Chinese Language Teaching Program, Faculty of Education

Sisaket Rajabhat University, 319 Thai Panta Rd., Pho Sub-district,

Mueang Si Sa Ket District, Si Sa Ket Province 33000

Tel: 08-1609-7437 Email: aejindaniradul@gmail.com